

7^e jaargang, # 1

15 mei 2009

Agrometeorologische berichten

Situatie op het einde van april 2009

Samenvatting

Uit de analyse van de weersgegevens en de satellietbeelden blijkt dat de toestand van de belangrijkste landbouwgewassen momenteel gunstig is. De groeiachterstand veroorzaakt door de koude tijdens de winter en het vroege voorjaar is intussen ingehaald. Dit wordt bevestigd door de veldwaarnemingen. Voor opbrengstvoorspellingen is het nog te vroeg.

Doelstelling en methodiek

Deze berichten geven een overzicht van de weersgesteldheid in de voorbije periode en - vanaf juni - een oogstraming voor de voornaamste landbouwgewassen op regionaal en nationaal vlak. Naast de normale trend afgeleid uit de officieel gerapporteerde opbrengsten van de voorbije 20 jaren, worden voor elke combinatie (teelt/gebied) drie indicatoren berekend op basis van de weersgegevens, de simulaties van het B-CGMS gewasgroeimodel en de satellietbeelden van SPOT-VEGETATION (tiendaagse composieten met een spatiale resolutie van 1 km). Daarbij wordt enkel de informatie benut die momenteel al beschikbaar is (januari-heden). Met de data van de voorbije jaren wordt het regressieverband opgespoord tussen de finale oogstopbrengst (Y) en de indicatoren (X_i). De gevonden relaties worden dan, per landbouwregio en teelt, toegepast op de indicatoren van het huidige jaar, ter schatting van de oogstopbrengst. De nationale cijfers zijn afgeleid uit de regionale ramingen met de arealen als wegingsfactor. Meer informatie en voorgaande Agrometeorologische Berichten zijn te vinden op <http://b-cgms.cra.wallonie.be/>.

Bronnen

Alle weersgegevens zijn afkomstig van het Koninklijk Meteorologisch Instituut van België (<http://www.meteo.be>). De regionale opbrengsten en arealen van de voorbije jaren werden geleverd door het Nationaal Instituut voor de Statistiek (<http://www.statbel.fgov.be>). Verder geraadpleegde documenten zijn afkomstig van de volgende organisaties: Landbouwleven (<http://www.landbouwleven.be>), Koninklijk Belgisch Instituut tot Verbetering van de Biet (<http://www.kbivb.be>), FIWAP asbl (www.fiwap.be), Centre pilote Maïs asbl (<http://www.centre-pilote-mais.be>) en CADCO-Gembloux (<http://www.cadcoasbl.be>).

Contacten

Université de Liège, Dpt. des Sciences et Gestion de l'Environnement (Ulg, Liège)	Bernard Tychon Bakary Djaby Antoine Denis	bernard.tychon@ulg.ac.be b.djaby@ulg.ac.be Antoine.Denis@ulg.ac.be
Centre Wallon de Recherches Agronomiques (CRA-W, Gembloux)	Robert Oger Yannick Curnel	oger@cra.wallonie.be curnel@cra.wallonie.be
Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO, Mol)	Isabelle Piccard Herman Eerens Antoine Royer	isabelle.piccard@vito.be herman.eerens@vito.be antoine.royer@vito.be

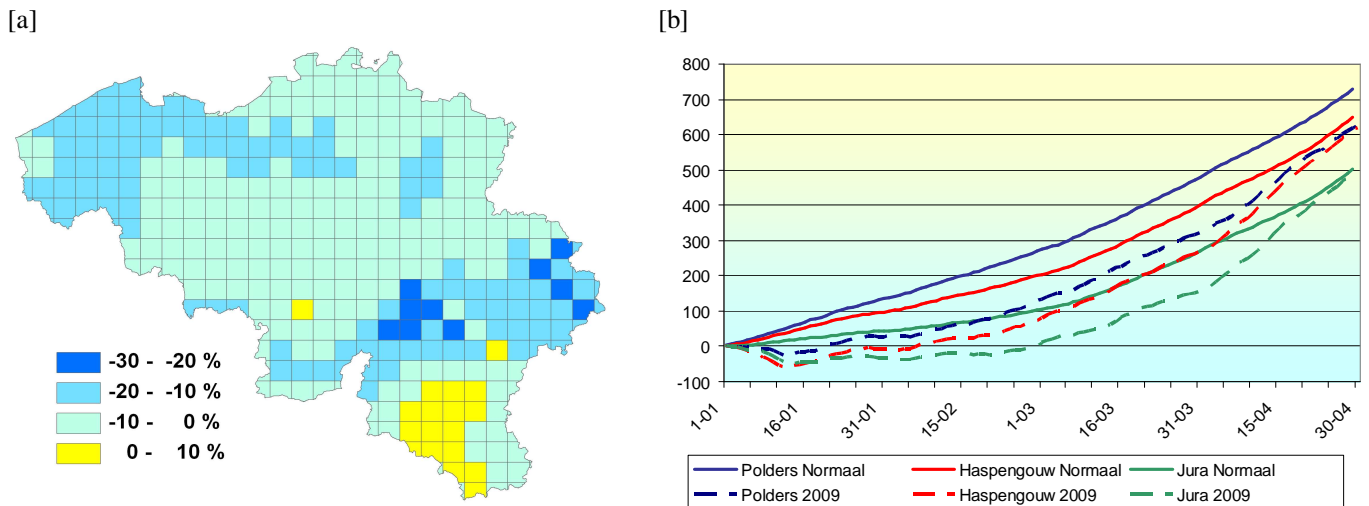
Datum van de volgende berichten: juli 2009

De weersgesteldheid tijdens de winter en het voorjaar

De winter van 2008-2009 mag dan misschien door velen ervaren zijn als eerder streng, in de statistieken van het KMI is hierover niets terug te vinden. Zowel de hoeveelheid neerslag, het aantal neerslagdagen als de gemiddelde temperatuur kunnen als normaal beschouwd worden bij vergelijking met de gemiddelde waarden sinds het begin van de waarnemingen in Ukkel in 1833. Als men echter enkel de laatste 20 jaar beschouwt (eind jaren '80 is er namelijk een breuklijn merkbaar in de temperatuurswaarnemingen) dan kan men stellen dat de winter van 2008-2009 wel erg koud was.

Maart 2009 was een normale maand op weersgebied. In april was de gemiddelde temperatuur beduidend hoger dan normaal, maar toch nog lager dan de uitzonderlijke temperaturen die in april 2007 waargenomen werden. Hierdoor kon de fenologische achterstand die de gewassen vertoonden omwille van de relatief koude winter en lente dan ook grotendeels goedgeemaakt worden.

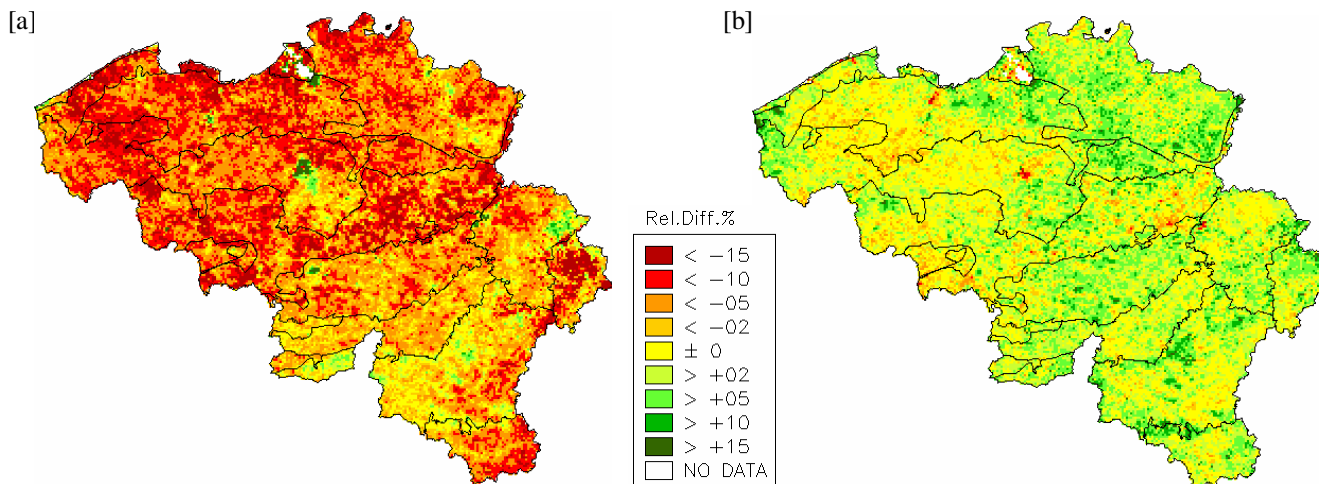
Uit fig. 1a blijkt dat voor grote delen van België de afwijking van de temperatuursom tijdens de periode januari-april 2009 ten opzichte van de referentie (1988-2008) minder dan 10% bedraagt. Enkel in de Famenne, in het zuiden van de provincie Luik en in West-Vlaanderen was de temperatuursom beduidend lager dan normaal (-10 tot -30%). De afwijking was vooral groot tijdens de maanden januari tot en met maart, eind april was het verschil nog slechts minimaal (fig.1b).

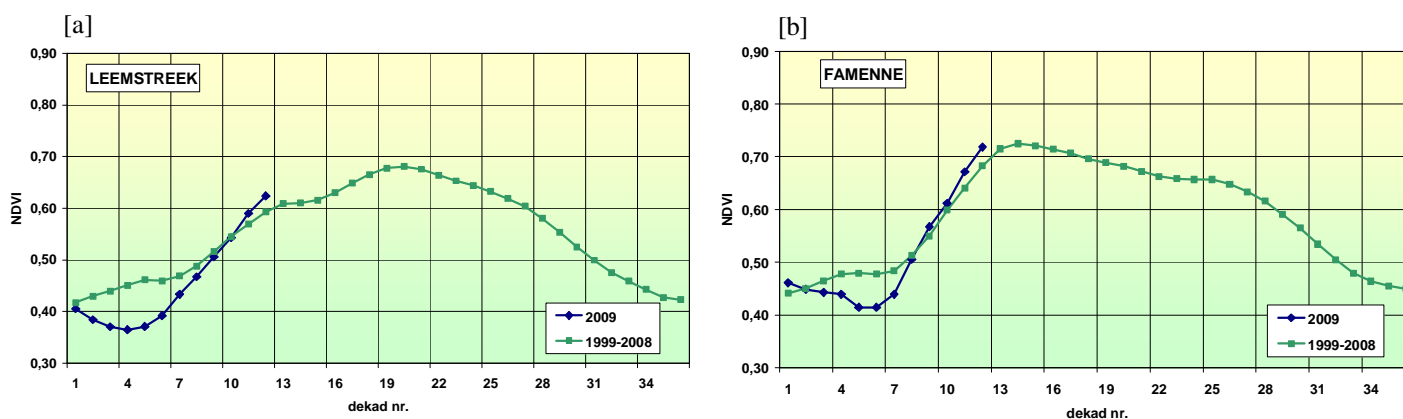
Figuur 1 : [a] Relatief verschil (in %) van de temperatuursom van 1 januari tot en met 30 april 2009 ten opzichte van het gemiddelde van de jaren 1988-2008. [b] Verloop van de temperatuursom (in graaddagen - basis 0°C) sinds 1 januari 2009 voor drie landbouwregio's (stippellijnen: waarden voor 2009 - volle lijnen: gemiddelde over de jaren 1988-2008).

Observaties vanuit de ruimte

Uit de vergelijking van de 10-daagse SPOT-VEGETATION beelden van de periode januari-maart 2009 met het langjarig gemiddelde (1999-2008) blijkt eveneens dat de relatief ongunstige weersomstandigheden tijdens de winter 2008-2009 een vertraagde vegetatiegroei tot gevolg hebben gehad (fig.2a). Eind maart was de achterstand echter reeds grotendeels ingehaald en door de gunstige temperaturen tijdens de maand april is de biomassa-productie stevig toegenomen waarbij de normale waarden benaderd en zelfs overschreden worden (fig.2b). Figuur 3 toont aan dat de gewasontwikkeling momenteel optimaal is, zowel in de belangrijke akkerbouwgebieden (fig.3a: Leemstreek) als in de zones gedomineerd door grasland (fig.3b: Famenne).

Figuur 2: Relatief verschil (%) van de vegetatie-index (NDVI) ten opzichte van het gemiddelde (1999-2008) voor [a] de periode januari-maart 2009 en [b] april 2009

Figuur 3: Evolutie van de vegetatie-index (NDVI): januari-april 2009 en gemiddelde (1999-2008) voor [a] de Leemstreek en [b] de Famenne

Overzicht der gewassen: huidige toestand

- **Wintertarwe en -gerst:** Ondanks de koude van begin januari waarbij de minimumtemperatuur in vele gevallen tot -20°C zakte, hebben de wintergewassen weinig schade opgelopen, mede omdat de winterhardheid geleidelijk aan kon worden opgebouwd. Op het einde van de winter bevonden de gewassen zich in een normaal stadium. De koude bij het begin van het voorjaar heeft wel de groei vertraagd, maar dankzij de daaropvolgende stijging van de temperatuur verbeterde de toestand merkbaar. De wintertarwe heeft momenteel het stadium "2de knoop" – "verschijnen van het laatste blad" bereikt, hetgeen normaal is rond deze tijd. De wintergerst komt momenteel in de aar. Bij een aantal vroege rassen waren de baarden dit jaar eerder dan normaal zichtbaar. Door de winterkou is het risico op ziekten beperkt.
- **Maïs, aardappelen en suikerbieten:** Het aanplanten van de zomergewassen kon onder gunstige omstandigheden plaatsvinden en de bodemstructuur is uitermate goed. De zaai van de maïs kon dit jaar vroeg van start gaan. De periode tijdens dewelke de aardappelen werden geplant was tamelijk lang, van 11 april tot 7 mei, afhankelijk van de regio. De weersomstandigheden zijn gunstig voor de groei van de gewassen. De suikerbieten bevinden zich momenteel in het "6-8 bladstadium".